

ปัญหาและความต้องการของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วน
ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

PROBLEMS AND NEEDS OF THE PEOPLE IN KHLONG SAM SUB DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION MANAGEMENT (SAO) KLAONGLUANG ISTRICT,
PATHUMTHANI PROVINCE

วัชรินทร์ อินทพรหม วณิฎา แชมป์ลำเจียก พัลยมน สิ้นหนัง และคณะ
Watcharin Intaprom, Wanida Chaemlamjiek, Panlayamon Sinnang and other

อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) สภาพปัญหาของชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี (2) ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี และ (3) แนวทางการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่บริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ผู้บริหารและพนักงานท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม และองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ท้องถิ่นจังหวัด ท้องถิ่นอำเภอ พัฒนาชุมชน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความตามประเด็นและวัตถุประสงค์หลักของการวิจัย ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ข้อมูลที่ได้โดยจัดอันดับจากที่มีปัญหามากที่สุดไปจนมีปัญหาน้อยที่สุด คือ อันดับที่ 1 ยาเสพติด อันดับที่ 2 ขยะมูลฝอย อันดับที่ 3 การจราจร อันดับที่ 4 น้ำเน่าเสียในคลอง อันดับที่ 5 ปัญหาเยาวชน อันดับที่ 6 อาชญากรรม อันดับที่ 7 การว่างงาน

2. ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี คือ ความต้องการใน การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติด เนื่องจากปัญหายาเสพติดทำให้เกิด ผลกระทบตามมา การแก้ไขปัญหาด้านขยะมูลฝอยโดยขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเก็บขยะ เพื่อให้มีปัญหาขยะตกค้างการแก้ไขปัญหาด้านการจราจร ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปจัดการจราจรในพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัด การแก้ไขปัญหา น้ำเน่าเสีย ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเคร่งครัด การแก้ไขปัญหาปัญหาเยาวชน ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบร้านเกมส์ที่เปิดเลยเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดการมั่วสุม และการแก้ไขปัญหา

อาชญากรรม ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามจัดเวรยาม หรือประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วย สอดส่องเป็นจุดๆ เพื่อลดปัญหาอาชญากรรม การแก้ไขปัญหาคาร่างงาน ขอให้องค์การบริหารส่วน ตำบลคลองสามช่วยส่งเสริมอาชีพเพื่อให้ประชาชน ผู้ที่ว่างงานมีรายได้เพิ่มขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลอง หลวง จังหวัดปทุมธานี คือ ควรที่จะมีการปรับทัศนคติของตัวเอง โดยการแก้ที่คนในชุมชน และ ครอบครัวเป็นอันดับแรก เพราะหน่วยงานเป็นเพียงผู้ที่สนับสนุนได้ในบางเรื่อง トラบใดที่ประชาชนไม่ สร้างวินัยในตัวเองแล้ว การแก้ไขปัญหาในภาพรวมก็ไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้ หน่วยงานควรมี การ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็ง ไม่มีการผ่อนผันให้กับผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบังคับต่างๆ สำหรับในเรื่องที่จะต้อง ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาย่างรีบด่วนเพื่อให้เกิดความปรองดองของ ประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและ พัฒนาชุมชน หน่วยงานในจังหวัด อำเภอ และองค์กรเอกชนต่างๆ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) problems of community in Klongsam Subdistrict Administrative Organization, Klaongluang District, Pathumthani Province 2) the need of people in developing Klongsam Subdistrict and 3) In the way of developing the community in the area of Klongsam Subdistrict Administrative Organization, Klaongluang District and so on. The format of quantitative research was analyze in using deep-interview documents, discussion, the group of data providers including people in the area of Klongsam Subdistrict Administrative Organization. The administrator and local officials of Subdistrict Administrative Organization and related state Organization like: provincial and district locals, the office of community development were analyze according to the data by depending on an interpretation on an issues and main purpose of research

The result of research can be summarized as follows

1. The problem of Klongsam Subdistrict Administrative Organization depends on an arranged in order from the most problems to the fewest namely 1 narcotic 2 garbage 3 traffics 4 Polluted water 5 Youth's problem 6 Crime and 7 Joblessness.

2. The need of people in developing Klongsam Subdistrict, Pathumthani Province was to need the solving narcotic problem since the narcotic problem caused the effect, the solving of garbage problem depends on Klongsam Subdistrict Administrative Organization in the proceeding a garbage management so that the garbage problem did not remain. the solving of traffic problem asked Klongsam Subdistrict Administrative Organization for managing

traffic in the problem area, the solving of polluted water requested Klongsam Subdistrict Administrative Organization to have strictly law enforcement to industry factory, the solving of youth's problem informed related offices to investigate games shop opening illegally over time so that no gathering for unlawful purpose and the solving of crime requested Klongsam Subdistrict Administrative Organization for guarding or participating the police for investigating some places so that the problem of crime was reduced, the solving of Joblessness problem invited Klongsam Subdistrict Administrative Organization to encourage a career promotion so that the jobless people would have the profit more.

3. The way of developing the community in the area of Klongsam Subdistrict Administrative Organization Klongsam Subdistrict, Pathumthani Province was to properly adjust self-attitudes by developing and family at first because the offices supporter in some matter. Whenever people did not have self-disciplines, the solving total problem could not obtain a success. the office should have very strictly law enforcement without accommodating people violating various regulation. For the matter cooperation with outside office for accelerately solving so that compromise occurred in the area related office should come to participate in the problem solving and a development of community and another offices.

คำสำคัญ

การปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาประเทศซึ่งในสังคมไทยก็ยึดถือเป็นประเด็นหลักในการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และการศึกษาให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการรับรู้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และร่วมแก้ปัญหาในสังคมของตนย่อมเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องเรียนรู้ และได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการดำเนินชีวิตและเป็นที่ยอมรับด้วยกันทุกๆ ฝ่าย ในสังคม ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 ได้ระบุแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ข้อดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ 3) ส่งเสริม

และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ 5) ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550) จากข้อความในรัฐธรรมนูญ แสดงถึงความสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินที่มีความจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน อย่างต่อเนื่องและโปร่งใสในทุกระดับของสังคมประเทศไทย เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2504 และใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่อมาจนถึงปัจจุบันคือฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2559) ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้มีการเน้นการพัฒนา “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ซึ่งหมายถึง การเรียนรู้ของประชาชนทุกเพศ ทุกวัยปัจจุบันทุกองค์กรและทุกระดับของสังคมไทยต่างตระหนักในการส่งเสริมการพัฒนาคน และพัฒนาสังคมให้อยู่ดีมีสุขมีชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมที่มีคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องมีการปกครองในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้ให้ความสำคัญและมีความพยายามส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการของท้องถิ่นมีความสมบูรณ์เข้มแข็งและยั่งยืนโดยประชาชนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติและร่วมแก้ปัญหา หากแต่ประชาชนในบางส่วนและบางท้องถิ่นที่ยังขาดทักษะและความเข้าใจในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะทักษะในการคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรหนึ่ง ที่ตระหนักในการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนเพื่อให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนและท้องถิ่นของตนเองอย่างมีคุณภาพคนในชุมชนมีความสามารถในการศึกษา คิดวิเคราะห์ อย่างเป็นเหตุเป็นผล รู้จักการจัดการอย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน และมีกระบวนการวางแผนงานพัฒนาดำเนินงานพัฒนาชุมชนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประกอบกับชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม เป็นชุมชนที่มีประชากรที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ และขนาดของประชากรแต่ละชุมชนมีจำนวนเหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้และมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม จึงควรสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้น การวิจัยเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อมูลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. สภาพปัญหาของชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีเป็นอย่างไร

2. ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่เกี่ยวข้อง คือ (1) ประชาชนในเขตพื้นที่บริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ผู้แทนของชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านหรือประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ทั้งหมด 16 หมู่บ้าน จำนวนทั้งหมด 16 คน (2) ผู้บริหารและพนักงานท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนทั้งหมด 3 คน ส่วนการบริหารงานพนักงานท้องถิ่น สำนักปลัด ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และส่วนสวัสดิการ จำนวนทั้งหมด 12 คน (3) องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอาชีพตำบลคลองสาม โรงเรียนแพทย์แผนไทย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามคลองสาม จำนวนทั้งหมด 20 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคุณภาพครั้งนี้ มี 3 แบบ ประกอบด้วย (1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (3) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ ด้วยวิธีการตรวจสอบ คือการสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถามพร้อมกัน นั่นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วย นอกจากนี้เพื่อการทดสอบให้แน่ใจว่า การวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นถูกต้องหรือไม่ อาจจะใช้วิธีการถกเถียงและซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กับสิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นและตีความหมาย เมื่อเขียนรายงานจบ ก็จะทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเหล่านั้นอ่านทบทวนว่าข้อมูลและการตีความหมายของเรานั้นเที่ยงตรงตามที่คนกลุ่มนี้ยึดถือเป็นแบบหรือเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ง่ายขึ้น เช่น การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลให้เป็นระบบการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ คือจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ คือจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลทุติยภูมิ และการแจกแจง “แนวคิด” ของข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการตีความ (Interpretive) ข้อมูลที่เป็นประเด็นของการศึกษา ตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์แล้วใช้ และใช้การพรรณนาความในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มสภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามสามารถจัดอันดับจากที่มีปัญหามากที่สุดไปจนมีปัญหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้

อันดับที่ 1 ยาเสพติด (สาเหตุมาจากครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด) การระบาดของยาเสพติดที่แพร่หลายอยู่ในประเทศไทยเราขณะนี้ เป็นปัญหาที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีทางแก้ไขได้สำเร็จ การปราบปรามอย่างรุนแรงทั้งด้วยปืนของตำรวจและด้วยปากของนักการเมือง ไม่มีทีท่าว่าจะหยุดยั้งการแพร่กระจายของยาเสพติดที่แทรกแซง เข้าไปยัง ประชากรทุกหมู่เหล่า ทุกเพศทุกวัยได้เลย ปริมาณยาเสพติดที่ยึดได้หากนำมารวมกันทั้งหมดตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน น่าจะนำไปใช้ถมที่ดินเพื่อก่อสร้างสนามบินแห่งที่สองเป็นการประหยัดทรัพยากรได้มีใช้น้อย ปัญหา ยาเสพติดมิใช่ปัญหาของบ้านเราเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของทุกประเทศในโลกต่างกันแต่เพียงระดับความรุนแรงและประเภทของยาเสพติดเท่านั้นการแก้ปัญหายาเสพติด จำเป็นต้องเข้าใจสาเหตุ และกลไกการเกิดปัญหา เพื่อที่จะได้หาทางแก้ไขได้ครบวงจร มิใช่ไปเน้นที่จุดใดจุดหนึ่งเท่านั้น

อันดับที่ 2 ขยะมูลฝอย (ควรมีการคัดแยกขยะ จัดให้มีกองทุนขยะ) สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย ความมั่งคั่งและขาดความสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น เป็นสาเหตุที่พบบ่อยมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตาพื้น หรือแหล่งน้ำ โดยไม่ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ให้ และโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งลักลอบนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้งตามที่ว่างเปล่าการผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปจนเกินความจำเป็น เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้น และการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุง ทำให้มีขยะปริมาณมาก และการเก็บและทำลาย หรือนำขยะไปใช้ประโยชน์ไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีขยะตกค้าง กองหมักหมม และส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณจนก่อปัญหามลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

อันดับที่ 3 การจราจร สาเหตุสำคัญที่สุดของปัญหาการจราจรติดขัดคือ มีการใช้รถส่วนตัวกันมากกว่าการขนส่งสาธารณะ ซึ่งไม่มีเมืองใหญ่ๆที่ไหนในโลกเขาทำกัน แม้แต่เมืองที่ประชาชนเขาจะรวยกว่า ใช้รถยนต์ได้มากกว่าคนไทย แต่เขาก็ใช้การขนส่งสาธารณะเป็นหลัก ใช้รถส่วนตัวเฉพาะบางกรณีเท่านั้น การใช้รถส่วนตัวมาก ทำให้เปลืองพื้นที่ถนนมาก เมื่อเทียบกับการขนส่งสาธารณะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวเมืองที่มีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น และมีการใช้รถ ใช้ถนน กันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสาเหตุเกิดจากการขยายจำนวนประชากรและที่อยู่อาศัยขึ้นอย่างรวดเร็ว และทุกคนได้ใช้รถเป็นยานพาหนะในการเดินทาง และการขนส่ง เพื่อความสะดวกสบายและความคล่องตัว

ในปัจจุบันมีรถยนต์เพิ่มขึ้นบนท้องถนนจำนวนมาก ทำให้ไม่สมดุลกับถนนที่มีอยู่อย่างจำกัดและนับวันดูเหมือนจะคับแคบลง เพราะทุกคนเริ่มใช้ถนนเป็นที่ดำเนินกิจกรรมทำมาหาเลี้ยงชีพกันมากขึ้น

อันดับที่ 4 น้ำเน่าเสียในคลอง รณรงค์ให้มีจิตสำนึก สิ่งปฏิญจากบ้านเรือน ที่อยู่อาศัยของชนที่อยู่รวมกันเป็นชุมชนเป็นย่านที่อยู่อาศัย และย่านการค้าขาย ในอาณาบริเวณดังกล่าวนี้ ย่อมจะมีน้ำทิ้งจากการอุปโภคและบริโภค เช่น น้ำจากการซักล้างและการทำครัว น้ำจากส้วมที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและอยู่ไม่ไกลจากแม่น้ำลำคลอง น้ำทิ้งเช่นนี้จะทำให้เกิดน้ำเน่าเสียได้ สิ่งปฏิญจากการเกษตรกรรม ในการเพาะปลูกปัจจุบันนี้ เกษตรกรใช้สารเคมีมากขึ้น เช่น ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งบางชนิดสลายตัวยาก สารอาจจะตกค้างอยู่ตามพืชผักผลไม้ ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และบางส่วนอาจจะกระจายอยู่ตามพื้นดิน เมื่อฝนตกน้ำฝนจะชะล้างสิ่งเหล่านี้ลง แม่น้ำลำคลอง เป็นเหตุให้กุ้ง ปลา หอย ปู และสัตว์น้ำอื่น ๆ เป็นอันตรายถึงตายได้ ถ้าสัตว์น้ำได้รับสารเคมีบางชนิดในปริมาณไม่มาก ก็อาจสะสมอยู่ในตัวสัตว์ เมื่อคนจับสัตว์น้ำเหล่านี้มาทำอาหาร สารเคมีนั้นก็เข้าไปสะสมอยู่ในร่างกายของคน บริเวณเพาะปลูกอาจมีมูลสัตว์ปนอยู่ เมื่อฝนตกหรือเมื่อใช้น้ำรดพืชผักผลไม้ น้ำก็จะชะล้างสิ่งปฏิญ คือมูลสัตว์นี้ลงสู่แม่น้ำลำคลอง ในมูลสัตว์อาจมีเชื้อโรคและพยาธิปนอยู่ เป็นเหตุให้ผู้ใช้แม่น้ำลำคลองได้รับเชื้อโรคจากสิ่งปฏิญเหล่านี้ได้ สิ่งปฏิญจากการอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปใช้น้ำในปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน น้ำที่ใช้ทำความสะอาดเครื่องมือและพื้นที่ในโรงงาน และน้ำทิ้งจากโรงงาน จะเป็นน้ำเสียไหลลงสู่แม่น้ำลำคลอง บางโรงงานอาจมีวัสดุเหลือจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมบางประเภทปนไปกับน้ำทิ้งทั้งหมดนี้ เป็นเหตุให้น้ำในแม่น้ำลำคลองเน่า ส่งกลิ่นเหม็นมีสารพิษปะปนอยู่กลายเป็นมลภาวะที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม บริเวณนั้น น้ำมันจากโรงงานอุตสาหกรรมก็มีส่วนทำความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม หากใช้น้ำมันโดยขาดความระมัดระวัง เช่น การเทน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้แล้วลงน้ำ ตลอดจนการทำความสะอาดโรงงาน น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยลงแม่น้ำลำคลองเช่นนี้ จะมีคราบน้ำมันลอยเป็นฝ้า ทำให้ก๊าซออกซิเจนในอากาศไม่สามารถจะละลายลงไปในน้ำ มีผลทำให้สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำขาดก๊าซออกซิเจน ยิ่งกว่านั้นถ้ามีคราบน้ำมันคลุมผิวพื้นน้ำ แสงแดดส่องลอดลงไปใต้น้ำไม่ได้ ทำให้พืชในน้ำบางชนิดไม่สามารถสร้างอาหารและเจริญเติบโต แล้วยังมีผลเสียต่อเนื่องทำให้สัตว์ในน้ำตายด้วย เพราะพืชเล็กๆ ในน้ำ ซึ่งเป็นอาหารของสัตว์ตายเพราะน้ำเสีย สิ่งปฏิญจากโรงงานอุตสาหกรรม เป็นเหตุให้น้ำเน่าเสีย

อันดับที่ 5 ปัญหาเยาวชน วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนเรื่องบางเรื่องจึงยังไม่ถึงวัยอันควรที่จะรับรู้หรือปฏิบัติกันโดยเฉพาะในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์บางคนอาจคิดว่าตนเองทันสมัยยอมรับเอาค่านิยมที่ไม่เหมาะสมเข้ามาโดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของการรักษาวลสงวนตัวในสังคมและวัฒนธรรมแบบไทยแต่มีบางคนที่รู้จักรักและหักห้ามใจตนเองและหลีกเลี่ยงจากพฤติกรรมเหล่านั้น สำหรับวัยรุ่นที่เป็นคู่รักกันจะต้องนึกถึงความรับผิดชอบต่อกันหากเผลอหรือปล่อยให้ตนเองตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องของคน 2 คนก็ตามแต่ก็มีผลกระทบไปถึงคนรอบข้างด้วย ปัจจุบันวัยรุ่นและเยาวชนส่วนใหญ่มีปัญหาหลายอย่างที่ตนไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ด้วยตนเองบางครั้งอาจจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการผิดๆไม่มีการคิดวิธีการแก้ไขปัญหากันอย่างถูกต้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้โดยเริ่มจากการให้ความสำคัญกับพวกเขาให้เขาได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาวัยรุ่นเด็กและ

เยาวชนส่วนใหญ่ที่มักจะประสบปัญหาคือเขาไม่มีความรู้ในเรื่องของสิ่งที่ถูกหรือผิดไม่มีคนมาให้ความรู้ให้คำปรึกษาที่ถูกและชี้แนะแนวทางการแก้ไขหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยการคิดที่ขาดการยั้งคิดปัญหาส่วนใหญ่ เช่น ติดยาเสพติด ติดเกมส์ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาความรุนแรงของเด็กและสตรี ค่านิยมความทันสมัยตามโฆษณาตามสื่อต่างๆ เยาวชนเมื่อประสบพบเจอกับปัญหาต่างๆ ส่วนใหญ่มักปรึกษาเพื่อนเชื่อเพื่อนเพราะคิดว่าเพื่อนเป็นที่พึ่งให้แก่ตนได้ทั้งหมดเป็นความคิดที่ผิดความจริงแล้วเมื่อเกิดปัญหาคนที่ควรไปขอคำปรึกษาคือ พ่อ แม่ เพราะพ่อแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเรามากที่สุดและสามารถให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง

อันดับที่ 6 อาชญากรรม อาชญากรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสังคมทุกสังคม เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญคุกคามความสงบสุขของประชาชนและเป็นภัยต่อสังคม ทำลายชีวิตและทรัพย์สิน แสดงถึงความไม่สมบูรณ์และความบกพร่องของระเบียบสังคม พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของบุคคลต่อสังคม วิเคราะห์หาสาเหตุแห่งความขัดแย้ง ปัญหาอาชญากรรมยังไม่เกิดมีมากนัก เนื่องจากว่าสังคมแบบเดิมเป็นสิ่งที่มีจารีตประเพณี กำหนดไว้แน่นอน ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามแบบแผนการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมและสังคมของตนอย่างเคร่งครัด ผู้ใดฝ่าฝืนจะเป็นที่รังเกียจของสังคม พฤติกรรมของคนเราจะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม แต่จะมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการกระทำบางอย่างที่เห็นว่าดีและสมควรให้ปฏิบัติ ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามก็ไม่เสียหาย ในสังคมที่เจริญก้าวหน้ามีกติกาต่างๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้สมาชิกของสังคมปฏิบัติจะออกมาในรูปแบบบัญญัติทางกฎหมาย ผู้ใดฝ่าฝืนทำให้สังคมปราศจากความปกติสุขกระทบกระเทือนสวัสดิภาพและสิทธิของผู้อื่น ผู้นั้นก็จะต้องได้รับโทษ

อันดับที่ 7 การว่างงาน เกิดภาวะหวั่นวิตกโกลาหล และขาดสติกับมนุษย์โดยทั่วไป จึงขอยกตัวอย่างกลุ่มบุคคลที่ประสบกับภาวะดังกล่าวที่เลวร้ายดังนี้คือ ผู้นำ นักปกครอง และบุคคลในระดับรัฐมนตรี, เจ้าของสถาบันการเงิน และผู้ที่ดำเนินกิจการในตลาดการเงิน, เจ้าของสถาบันการเงินที่เป็นตัวแทน, เจ้าของเงินฝากในธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่นๆ, ลูกหนี้ของธนาคาร และผู้ที่มีพันธกิจธนาคาร และเช่นเดียวกับเจ้าของเงินฝาก, ผู้บริโภคต้องประสบกับการเสี่ยงของภาวะสินค้าราคาสูง, เจ้าหน้าที่ และคนงานต่างก็เสี่ยงต่อภาวะการว่างงาน และบุคคลผู้ยากไร้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับการได้รับการสงเคราะห์ และเงินบริจาคทาน วิฤติการณ์เหล่านี้ประจวบดั่งมะเร็งในเม็ดเลือดที่เริ่มขยายตัวอยู่ในสายเลือด ที่หล่อเลี้ยงชีวิตของระบบเศรษฐกิจ

ความต้องการของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ความต้องการของประชาชนมี ดังนี้ การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติด เนื่องจากปัญหายาเสพติดทำให้เกิดผลกระทบตามมา คือ เกิดอาชญากรรมในพื้นที่ ดังนั้น ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการป้องปราม การแก้ไขปัญหาด้านขยะมูลฝอย ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ดำเนินการเกี่ยวกับ การบริหารจัดการเก็บขยะ ไม่ให้มีปัญหาขยะตกค้าง การแก้ไขปัญหาด้านการจราจร ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปในพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัด หนาแน่นเพิ่มขึ้น การแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบล คลองสามบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรม หรือหมู่บ้านที่ไม่ยอมให้ความร่วมมือกับการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่คลอง และขอให้ตรวจสอบเครื่องบำบัดน้ำเสียที่ชำรุดอย่างจริงจัง

การแก้ไขปัญหาปัญหาเยาวชน ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบร้านเกมส์ที่เปิดเลยเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดการมั่วสุม อย่างเคร่งครัด การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามจัดเวรยาม หรือประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยสอดส่องเป็นจุดๆ เพื่อลดปัญหาอาชญากรรม การแก้ไขปัญหาการว่างงาน ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามช่วยส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนที่รายได้น้อยหรือผู้ที่ว่างงาน เพื่อเป็นการช่วยเหลือครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามซึ่งได้แนวทางการพัฒนามีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ควรจัดให้มีอาสาสมัครจราจรกระจายไปทุกเส้นทางสำคัญๆ ที่มีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 05.30 น. ของทุกวัน จนกว่าการจราจรจะเข้าสู่สภาวะปกติ ไม่สามารถดำเนินการขยายท่อประปาได้ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และจะทำให้กระทบต่อการใช้น้ำประปาของประชาชนในภาพรวม เนื่องจากเป็นผลกระทบมาจากการขยายตัวของชุมชน ทำให้เกิดปัญหาไฟฟ้าดับเป็นบางช่วงเวลา ดังนั้น จึงเห็นว่าประชาชนเองควรที่จะมีมาตรการภายในครอบครัวเพื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้าด้วยตนเองด้วย เพราะนับวันพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทยเริ่มมีปัญหา เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ควรที่จะช่วยกันประหยัดพลังงานไฟฟ้าอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นผลกระทบมาจากการขยายตัวของชุมชน ดังนั้น ประชาชนในชุมชนเองควรช่วยกันรักษาความสะอาดไม่ทิ้งขยะอย่างไม่มีที่เป็นทาง トラบใดที่ประชาชนเองไม่มีวินัยในตัวเองแล้ว ปัญหาเรื่องของขยะอุดตันในท่อก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ศูนย์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการขยะมูลฝอยที่จะแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเป็นการมุ่งเน้นให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกันนำขยะมูลฝอยมากำจัดร่วมกัน ซึ่งแนวทางนี้จะช่วยแก้ไขปัญหได้ในระยะยาว และเพื่อเป็นการลดภาระของรัฐบาลด้านการลงทุนและการบริหารจัดการ อีกทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมลงทุนและดำเนินการ โดยรูปแบบการลงทุนและดำเนินการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอาจทำได้หลายวิธี อาทิ เอกชนเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการเองทั้งหมด รัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน รัฐลงทุนการก่อสร้างระบบและให้เอกชนดำเนินการ เป็นต้น การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และคนในชุมชนเอง ดังนั้นจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณโดยใช้รูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในโอกาสต่อไป และเป็นการแก้ไขปัญหาผลกระทบอันเนื่องจากการจัดการขยะในระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร ควรประกอบด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาระบบการจัดการขยะมูลฝอยครบวงจรตั้งแต่ระบบการเก็บรวบรวม การคัดแยก การนำกลับไปใช้ประโยชน์ และรูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย แนวทางของการจัดการขยะมูลฝอยโดยรูปแบบศูนย์กำจัดรวมนั้น ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพิจารณารูปแบบของการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร เพื่อดำเนินการจัดการในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบโดยเริ่มจากการสำรวจข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ และการคาดการณ์ในอนาคต ตลอดจนสัดส่วนหรือลักษณะ

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยทางด้านกายภาพ เคมีและอื่น ๆ โดยข้อมูลเหล่านี้ นำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่สามารถรับได้ในระยะเวลา 20 ปี ตั้งแต่ขั้นตอนการคัดแยกการเก็บรวบรวม การขนส่ง การนำไปใช้ประโยชน์และการกำจัด โดยคำนึงถึงเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม รวมทั้งการคัดเลือกพื้นที่ รูปแบบของการบริหารจัดการ และการมาตรการลดปริมาณขยะมูลฝอย โดยจัดให้มีการรณรงค์และนำระบบการนำวัสดุกลับคืนมาใช้ให้มากขึ้น พร้อมทั้งพิจารณาการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างครบถ้วนตลอดอายุโครงการ

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรที่จะมีการปรับทัศนคติของตนเอง โดยการแก้ที่คนในชุมชน และครอบครัวเป็นอันดับแรก เพราะหน่วยงานเป็นเพียงผู้ที่สนับสนุนได้ในบางเรื่อง ตราบใดที่ประชาชนไม่สร้างวินัยในตัวเองแล้ว การแก้ไขปัญหาในภาพรวมก็ไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้

หน่วยงานควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นไม่มีการผ่อนผันให้กับผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบังคับต่างๆ สำหรับในเรื่องที่จะต้องเร่งประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ควรดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่องโดยปัญหาที่ต้องขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการแก้ไข ได้แก่ เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาอย่างรีบด่วนเพื่อให้เกิดความปรองดองของประชาชนในพื้นที่ (1) พ่อแม่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว โดยให้ความรักความอบอุ่นกับสมาชิกในครอบครัว และพร้อมทั้งส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของบุตรหลาน (2) โรงเรียนและชุมชนต้องส่งเสริมการจัดเวลา รวมทั้งพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงศักยภาพความสามารถตามความสนใจและความต้องการตามวัย (3) จัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปเร่งรัดการจัดบริการนันทนาการให้กับชุมชนเพื่อการเข้าถึงเด็กและเยาวชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม สามารถจัดอันดับจากที่มีปัญหามากที่สุดไปจนมีปัญหาน้อยที่สุด พบว่า อันดับที่ 1 ยาเสพติด (สาเหตุมาจากครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด) อันดับที่ 2 ขยะมูลฝอย (ควรมีการคัดแยกขยะ จัดให้มีกองทุนขยะ) อันดับที่ 3 การจราจร อันดับที่ 4 น้ำเน่าเสีย ในคลอง รณรงคี่ให้มีจิตสำนึก สิ่งปลูกจากบ้านเรือนอันดับที่ 5 ปัญหาเยาวชน อันดับที่ 6 อาชญากรรม อันดับที่ 7 การว่างงาน จากสภาพปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ทำให้เห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาเพื่อเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาชนนั้น สามารถดำเนินการได้โดยการเพิ่มช่องทางหรือกลไกในการมีส่วนร่วม รวมถึงการทบทวนกฎหมายให้การมีส่วนร่วมกระทำได้ง่ายขึ้น และประการสำคัญต้องเร่งสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองให้กับประชาชนซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามควรมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคงชุมชนมีการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นชุมชนที่น่าอยู่ มีความสุข และมีการเชื่อมต้อระหว่างชุมชน แต่ละภาคีการพัฒนา มีบทบาท คือ 1) ภาครัฐ ปรับวิธีคิดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีมุมมองในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวม เป็นผู้หนุนเสริมศักยภาพ ชุมชน อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง ตลอดทั้งทำความเข้าใจกับแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพิ่มบทบาทในการดำเนินการและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น 2) ท้องถิ่น จัดบริการทางเศรษฐกิจและสังคมขั้นพื้นฐานให้ชุมชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ คนใน

ชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน การศึกษา สาธารณสุข และการคุ้มครองทางสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับ ปารีชาต วลัยเสถียร (2543) กล่าวว่า กระบวนการของการพัฒนาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ เช่น การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผนการตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล รวมถึงการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยที่โครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

2. ความต้องการของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม พบว่า ประชาชนด้านยาเสพติด เนื่องจากปัญหายาเสพติดทำให้เกิดผลกระทบตามมา คือ เกิดอาชญากรรมในพื้นที่ ดังนั้นประชาชนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการป้องปรามปัญหาด้านขยะมูลฝอย ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเก็บขยะ ไม่ให้มีปัญหาขยะตกค้าง ปัญหาด้านการจราจร ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปในพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัดหนาแน่นเพิ่มขึ้น ปัญหาน้ำเน่าเสีย ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรม หรือหมู่บ้านที่ไม่ยอมให้ความร่วมมือกับการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่คูคลอง และขอให้ตรวจสอบเครื่องบำบัดน้ำเสียที่ชำรุดอย่างจริงจัง ปัญหาปัญหาเยาวชน ประชาชนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบร้านเกมส์ที่เปิดเลยเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดการมั่วสุม อย่างเคร่งครัด ปัญหาอาชญากรรม ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามจัดเวรยาม หรือประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยสอดส่องเป็นจุดๆ เพื่อลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการว่างงาน ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้ให้กับผู้ที่ว่างงาน เพื่อเป็นการช่วยเหลือครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 และมาตรา 17 และมาตรา 18 ได้กำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานครไว้ โดยกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองและกำหนดไว้โดยละเอียด ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ จะมีผลอย่างสมบูรณ์ต่อเมื่อแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลบังคับใช้ และประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมด้านการปกครอง การบริหาร การเงิน การตัดสินใจอย่างอิสระ และการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นตนเอง โดยปราศจากการแทรกแซงและอยู่ภายใต้การควบคุม กำกับ ดูแลของรัฐบาลเท่าที่จำเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค สอดคล้องกับ นครินทร์ เมฆไตรรัตน์และคณะ (2547) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมายโดยมีความเป็นอิสระตามสมควรไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของส่วนราชการส่วนกลางราชการส่วนกลางเป็นเพียง

หน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการไปด้วยความเรียบร้อยหรืออีกนัยหนึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นคือการกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากการปกครองของส่วนกลางที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง

3. แนวทางการพัฒนา ควรที่จะมีการปรับทัศนคติของตนเอง โดยการแก้ที่คนในชุมชน และครอบครัวเป็นอันดับแรก เพราะหน่วยงานเป็นเพียงผู้ที่สนับสนุนได้ในบางเรื่อง トラบใดที่ประชาชนไม่สร้างวินัยในตัวเองแล้ว การแก้ไขปัญหาในภาพรวมก็ไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้ หน่วยงานควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น ไม่มีการผ่อนผันให้กับผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบังคับต่างๆ สำหรับในเรื่องที่จะต้องประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเร่งแก้ไขปัญหอย่างรีบด่วนเพื่อให้เกิดความปรองดองของประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานด้วย (1) พ่อแม่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว โดยให้ความรักความอบอุ่นกับสมาชิกในครอบครัว และพร้อมทั้งส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของบุตรหลาน (2) โรงเรียนและชุมชนต้องส่งเสริมการจัดเวลา รวมทั้งพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงศักยภาพความสามารถตามความสนใจและความต้องการตามวัย (3) หน่วยงานต้องมีการเร่งรัดการจัดบริการนันทนาการให้เข้าถึงเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับ ประพันธ์ วรรณบวร (2543) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ดังนี้การมีส่วนร่วมคือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายเกี่ยวข้องในกระบวนการนี้ตั้งแต่แรกจนกระทั่งถึงการติดตาม และประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถสรุปได้ 5 รูปแบบ คือ (1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการรวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ (2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) การปรึกษาหารือเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้อง และได้รับผลกระทบ (3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจและค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายรูปแบบ รูปแบบที่พบเห็นได้บ่อย ได้แก่ การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) เป็นการประชุมที่จัดขึ้น ในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการต้องส่งตัวแทนเพื่ออธิบายและตอบข้อซักถาม การประชุมรับฟังความคิดเห็นใน เชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นต้องจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาอธิบายข้อซักถาม และให้ความเห็นต่อโครงการ ผลของการประชุมต้องนำเสนอต่อที่สาธารณะ และผู้เข้าร่วมประชุมต้องรับทราบผล และการพิจารณาพิพากษา (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนชัดเจน เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย ไม่มีการปิดบังทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้เสียจากโครงการ จะต้องมียุติบัตรประกอบของผู้เข้าร่วมการประชุมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน (4) การร่วมใน

การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจประเด็นปัญหานั้นๆ โดยการแต่งตั้งประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเป็นคณะกรรมการ มีอำนาจในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ในการจัดโครงการต่างๆ หรือการพัฒนาท้องถิ่นควรมีการประสานความคิดระหว่างผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

1.2 เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นที่ตนรับผิดชอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงจะทำให้เกิดการพัฒนาก่อสร้าง ความพึงพอใจให้ประชาชนมากที่สุด เพราะถ้าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมาก การปรับปรุงแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาการให้บริการแก่ประชาชนก็ตรงเป้าหมายมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยแบบ PAR ที่สามารถตอบสนองความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

2.2 ควรมีศึกษาการตอบสนองต่อการสำรวจความต้องการของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาดำเนินงานในด้านต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

บรรณานุกรม

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.

ประพันธ์ วรรณบวร. (2543). การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.